

[Grethe Philip.]

regeringsforslaget om besparelser på statsbudgettet på ca. 600 mill. kr. til behandling i disse dage i finansudvalget, og debatten herom bør vel rettelig vente til finanslovsforslagets anden behandling.

Dagens hovedlovsforslag og det provenumæssigt vigtigste forbrugsbegrænsende indgreb består i forhøjelsen af momsen fra de 10 til 12½ pct. Det har længe stået klart, at vi i alle tilfælde måtte forberede os på en forhøjelse af beskatningen under en eller anden form, og jeg tror også, at skatteyderne er indstillet herpå. Når man blandt de forskellige muligheder for en skærpelse af beskatningen valgte at sætte momsen i vejret, var det ud fra ønsket om at anvende en skat, der hurtigt ville indvirke på forbruget. Momsen har jo netop sit fortrin i at kunne anvendes som et hurtigt konjunkturregulerende middel, og jeg finder, at det er rigtigt, at man i denne situation bruger momsen, nu da vi har den.

Det har dog hele tiden for det radikale venstre været noget centralt, at der ved en forhøjelse af momsen skulle gives sociale kompensationer, og igen skulle man træffe et valg. Man valgte at give kompensationerne dels i form af øgede børnetilskud, der vil blive indført ved en ændring af udskrivningsloven, dels ved forhøjelse af folke-, invalide- og enkepensionerne og endelig ved tilsagn om en forhøjelse af ungdommens uddannelsesfond. Jeg tror, man herigennem stort set har fået givet kompensation til de svagt stillede grupper, men jeg har dog overvejet, om ikke nogle af de andre sociale ydelser burde forhøjes ved samme lejlighed. Jeg forstår, at spørgsmålet vedrørende en eventuel forhøjelse af arbejdsløshedsunderstøttelsen har været til overvejelse, og at man ikke mente, at der ville være behov for det under hensyntagen til, at der sker en automatisk regulering af understøttelsen. Det er muligt, at vi skal se på dette spørgsmål videre i udvalget. Under alle omstændigheder mener jeg, at vi bør drøfte spørgsmålet, om man eventuelt bør forhøje taksten for sygelønsdagpenge, der reguleres efter andre regler end arbejdsløshedsunderstøttelsen.

Statsministeren berørte i sin redegørelse en række forskellige forholdsregler, der påtænkes gennemført af regeringen, og som

alle har til formål at fremme investering og eksport. Nogle af disse forholdsregler, f. eks. afskrivningsreglerne, vil senere komme til debat her i tinget i forbindelse med lovforslag. Andre vedrører pengepolitikken, herunder erhvervslivets muligheder for at opnå lån og lånerentens højde.

Vi har i Danmark en usædvanlig høj rente, omtrent den højeste i den vestlige verden. Samtidig har vi nu i nogle år arbejdet med en kreditrationering. Det er klart, at dette lægger hindringer i vejen for erhvervslivet, og at det på længere sigt må være vort mål at normalisere udlånene og sænke renten. Jeg tror også, det er den almindelige opfattelse, at den økonomiske politik ikke primært skal drives via rentepolitikken. En fornøden stramning af økonomien bør fortrinsvis foregå over finanspolitikken, altså over skatterne.

Vi må nu håbe, at forhøjelsen af momsen kombineret med nedskæringen af det oprindelige finanslovsforslag vil dæmpe efterspørgselspresset fra privat og offentlig forbrug så meget, at der er basis for at få både den korte og den lange rente en hel del ned. Hvornår det tidspunkt indtræffer, hvor diskontoen kan sænkes, og hvor kreditrationeringen kan lempes, ja, det afhænger til syvende og sidst af Nationalbanken, der står som selvstændig institution over for regeringen med et selvstændigt ansvar. Jeg ser ikke noget formål med at lægge op til en kreditlæmpelse i et hastigere tempo end holdbart; men jeg vil gerne gentage, at målet på længere sigt naturligvis må være at skabe sådanne økonomiske forhold, at renten kan falde væsentligt. En af de vigtigste forudsætninger herfor vil være, at man kan standse selve forventningerne om inflation, og det er vel i øvrigt også det eneste virkelig effektive middel til at fremme den private opsparing.

Danmark er ikke noget isoleret samfund, og vi kan ikke drive en isoleret økonomisk politik. Jeg betragter de foreliggende lovforslag som et led i forsøget på at rette op på vor økonomi og bringe vort pris- og omkostningsniveau i bedre harmoni med landene omkring os for derved at støtte vor konkurrenceevne og sikre den økonomiske balance. Ud fra disse betragtninger kan jeg give tilsagn om en velvillig behandling af de fremsatte lovforslag.